

Huy động sức mạnh tổng hợp chống khai thác IUU

Cán bộ Chi cục Thủy sản tuyên truyền, hướng dẫn ngư dân xã Nam Thịnh (Tiền Hải) sử dụng thiết bị giám sát hành trình tàu cá.

Chống khai thác hải sản bất hợp pháp, không báo cáo và không theo quy định (khai thác IUU) đang được Thái Bình quyết liệt thực hiện, đạt nhiều chuyển biến tích cực. Tuy nhiên, cũng như nhiều tỉnh, thành phố ven biển, công tác chống khai thác IUU tại Thái Bình vẫn còn một số hạn chế, đòi hỏi

các địa phương, cơ quan, đơn vị cần quyết liệt hơn, phát huy sức mạnh tổng hợp nhằm sớm gỡ cảnh báo thẻ vàng của Ủy ban châu Âu (EC).

Thay đổi nhận thức của ngư dân

Xác định chống khai thác IUU là một trong những nhiệm vụ trọng tâm nhằm ngăn chặn, giảm

biện pháp chế tài gắn trách nhiệm của từng cấp, từng ngành và người đứng đầu. Ngoài việc tổ chức tuyên truyền cho cộng đồng ngư dân các quy định về chống khai thác IUU, chính quyền các địa phương vùng biển phối hợp với lực lượng chức năng triển khai cho tất cả chủ tàu thuyền, trưởng tàu cá xa bờ ký cam kết không vi phạm vùng biển nước ngoài. Đồng thời, các địa phương lập danh sách tàu cá có nguy cơ cao, thường xuyên hoạt động ngoài tỉnh để đưa vào diện quản lý, theo dõi đặc biệt.

Tại cảng cá Tân Sơn, các quy định của pháp luật về hoạt động thủy sản và chống khai thác IUU thường xuyên được tuyên truyền 2 buổi/ngày qua hệ thống loa phát thanh kết hợp tuyên truyền, nhắc nhở trực tiếp các chủ tàu, thuyền viên mỗi lần xuất, nhập cảng, qua đó tạo nhiều chuyển biến trong việc chấp hành các quy định về chống khai thác IUU, nhất là việc thông báo cho ban quản lý biết trước một giờ khi tàu ra, vào cảng và nộp nhật ký khai thác. Ngư dân Đặng Văn Khuyên, xã Nam Thịnh (Tiền Hải) cho biết: Chúng tôi đang dần thay đổi thói quen, cũng với việc lắp đặt, sử dụng thiết bị giám sát hành trình tàu cá (VMS), tuân thủ các cam kết không vi phạm vùng biển nước ngoài, mỗi chuyến ra khơi tôi đều ghi nhật ký khai thác với đầy đủ thông tin về thời

gian, địa điểm khai thác và sản lượng có thể theo từng chủng loài.

Quyết tâm xử lý triệt để hạn chế

Trong đợt thanh tra tại Việt Nam lần thứ 3 (tháng 10/2022), EC chỉ ra nhiều hạn chế cần khắc phục, trong đó có tình trạng tàu cá mất kết nối VMS, vượt ranh giới trên biển vẫn diễn ra phổ biến. Đây cũng là tồn tại ghi nhận tại Thái Bình. Mặc dù hàng tháng Chi cục Thủy sản có văn bản thông báo tới các huyện và các đơn vị liên quan về tàu cá có nguy cơ cao vi phạm khai thác IUU như tàu cá mất kết nối VMS, chưa cấp giấy phép khai thác, chưa được cấp giấy chứng nhận an toàn thực phẩm... nhưng số lượng tàu mất tin hiệu, mất kết nối trên hệ thống giám sát hành trình tàu cá vẫn còn. Từ đầu năm đến nay, các lực lượng chức năng đã phát hiện 5 vụ/5 đối tượng/5 tàu cá sử dụng công cụ kích điện để khai thác hải sản; lực lượng biên phòng đã ngăn chặn, không cho xuất bến 14 tàu cá do thiếu giấy tờ, 27 tàu cá do tắt thiết bị giám sát hành trình.

Nhằm ngăn chặn có hiệu quả tình trạng tàu cá và ngư dân khai thác hải sản bất hợp pháp, khắc phục cảnh báo của EC về khai thác IUU, Chi cục Thủy sản đã triển khai tháng cao điểm chống khai thác IUU năm 2023. Trong

tháng cao điểm, Chi cục đã thực hiện 2 cuộc kiểm tra, kiểm soát hoạt động khai thác thủy sản trên biển; đã tuyên truyền, phổ biến, hướng dẫn cho 79 lượt tàu cá và 176 lượt ngư dân về các quy định pháp luật liên quan đến vấn đề khai thác IUU. Trong chuyến kiểm tra, kiểm soát tháng 2/2023, Chi cục phát hiện, lập biên bản xử phạt vi phạm hành chính đối với tàu cá ND-91202-TS do ông Vũ Văn Khánh địa chỉ thường trú tại xã Giao Hải (Giao Thủy, Nam Định) làm chủ tàu cá hành vi sử dụng công cụ kích điện để khai thác thủy sản.

Xác định việc triển khai các giải pháp để chống khai thác IUU không chỉ đơn thuần nhằm chung tay tháo gỡ thẻ vàng cho ngành thủy sản từ phía EC mà quan trọng là xây dựng nghề cá của Thái Bình ngày càng bền vững, đáp ứng được yêu cầu hội nhập, thời gian tới, ngành nông nghiệp chủ trì, phối hợp với các địa phương tiếp tục bám sát khắc phục những hạn chế, thành lập lực lượng kiểm ngư của tỉnh để bảo đảm hiệu lực, hiệu quả trong công tác quản lý, chống khai thác IUU; tham mưu thành lập đoàn công tác liên ngành định kỳ, đột xuất kiểm tra, giám sát việc thực hiện nhiệm vụ chống khai thác IUU tại các địa phương.

NGÂN HUỖN

GÓP Ý DỰ THẢO LUẬT ĐẤT ĐAI (SỬA ĐỔI)

Ông Bùi Văn Phòng, nguyên Phó Chánh Thanh tra tỉnh Thái Bình

Để giảm thiệt hại cho người nông dân khi thu hồi đất nông nghiệp, Luật Đất đai (sửa đổi) cần định hướng cụ thể ngay trong Luật về khung giá đền bù khi thu hồi đất nông nghiệp dựa trên căn cứ thu hồi và mục đích thu hồi như thu hồi vì mục đích quốc phòng an ninh, phát triển kinh tế - xã hội sẽ có khung giá đền bù khác với khung giá thu hồi phát triển thương mại, dịch vụ, nhà ở đô thị. Về định giá đất cần có quy định về việc thành lập tổ chức tư vấn định giá đất và tổ chức này độc lập hoàn toàn dưới sự chỉ đạo, điều hành của Quốc hội, không phụ thuộc vào sự lãnh đạo, chỉ đạo của địa phương nơi có đất. Cần tách bạch mục đích thu hồi đất phục vụ lợi ích quốc gia, công cộng ra khỏi mục đích phát triển kinh tế. Thu hồi đất phục vụ phát triển kinh tế cũng cần tách bạch trường hợp thu hồi đất để thực hiện dự án nhà ở đô thị, thương mại.

Bà Hoàng Thị Thu Hiền, Phó Hiệu trưởng phụ trách Trường Cao đẳng Văn hóa Nghệ thuật Thái Bình

Tại Điều 67 của dự thảo Luật Đất đai (sửa đổi) có quy định về các trường hợp thu hồi đất để phát triển kinh tế - xã hội vì lợi ích quốc gia, công cộng. So với luật hiện hành có thể thấy quy định của dự thảo có phạm vi mở rộng hơn, cụ thể hơn. Tuy nhiên, để thống nhất nhận thức và tránh phát sinh những bất cập trong quá trình thực hiện, cần làm rõ về mục đích, tiêu chí trường hợp thật cần thiết phải tiến hành thu hồi. Bởi vì, xét cho cùng, thu hồi đất là vấn đề liên quan đến nhiều tổ chức, cá nhân, ảnh hưởng trực tiếp đến quyền lợi, sinh kế của nhiều người dân, đặc biệt là những vùng người dân có đất bị thu hồi là vùng chuyên về sản xuất nông nghiệp, trồng trọt. Do vậy, nên có quy định cho những trường hợp cụ thể để giải quyết hài hòa mối quan hệ giữa nhà nước, chủ đất tư và người sử dụng đất; đồng thời, giúp các địa phương có sự chủ động hơn trong việc thu hồi đất phục vụ phát triển kinh tế - xã hội, trên cơ sở đặc điểm, tình hình cụ thể của mỗi địa phương.

Bà Nguyễn Thị An, Chủ tịch Hội Liên hiệp Phụ nữ thành phố Thái Bình

Vấn đề quy hoạch sử dụng đất, giải tỏa và đền bù khi nhà nước thu hồi đất, tại khoản 2, Điều 76 đề nghị bổ sung hoặc nghiên cứu cụ thể hóa trong các văn bản dưới luật về các điều kiện phải bảo đảm khi thực hiện cưỡng chế thu hồi đất sao cho bảo đảm các vấn đề về giới, quan tâm bảo đảm các điều kiện về an toàn cho phụ nữ, trẻ em tại khu vực giải tỏa, cưỡng chế thu hồi đất. Về cho phép chuyển nhượng, thế chấp "quyền thuê trong hợp đồng thuê đất trả tiền hàng năm", tại Điều 204 và 208 dự thảo Luật đất đai (sửa đổi) đã bổ sung quyền đối với trường hợp thuê đất trả tiền hàng năm theo hướng cho phép chuyển nhượng, thế chấp tài sản gắn liền với đất thuê và bổ sung "quyền thuê trong hợp đồng thuê đất trả tiền hàng năm". Luật cần bổ sung quyền chuyển nhượng, thế chấp tài sản gắn liền với đất và "quyền thuê trong trường hợp thuê đất trả tiền hàng năm", "cơ bản thực hiện hình thức cho thuê đất trả tiền hàng năm".

MINH NGUYỆT

Phủ xanh ruộng hoang gây quỹ

Không chỉ góp phần giúp các cơ sở hội có thêm nguồn thu ổn định để gây quỹ, mô hình cấy lúa, trồng màu gây quỹ của Hội Liên hiệp Phụ nữ (LHPN) huyện Hưng Hà còn phủ xanh nhiều diện tích ruộng bỏ hoang đồng thời thu hút được đông đảo hội viên, phụ nữ tham gia, góp phần hỗ trợ hội viên nghèo, khó khăn, trẻ em khuyết tật, mồ côi...

Những năm gần đây, nhiều diện tích đất ruộng trên địa bàn huyện Hưng Hà bị bỏ hoang do năng suất thấp, sản xuất khó khăn, không thể thực hiện bằng cơ giới hóa từ việc làm đất đến thu hoạch... Bên cạnh đó, cũng có một số diện tích ruộng thiếu lao động do người dân đi làm ăn xa nên không sản xuất. Trước thực trạng trên, Hội LHPN xã Duyên Hải đã đứng ra xin nhận 6 mẫu ruộng bỏ hoang để cấy lúa và trồng cây màu vụ đông gây quỹ hoạt động. Nhờ bàn tay lao động chăm chỉ, cần cù chịu khó của chị em

đã biến những mảnh ruộng hoang trở thành đồng lúa, vườn cây xanh tốt mang lại hiệu quả kinh tế cao. Chị Nguyễn Thị Mai, Chủ tịch Hội LHPN xã cho biết: Ý tưởng nhận ruộng hoang gây quỹ được chị em trong xã triển khai khoảng 7 năm nay. Từ những diện tích đó, chúng tôi đã cùng nhau góp giống, phân bón, ngày công trồng lúa và bí. Nhờ sự đoàn kết, chịu khó của chị em trong việc chăm sóc nên cây trồng phát triển tốt, cho năng suất cao. Đến nay, chúng tôi đã thu được gần 30 triệu đồng gây quỹ, hỗ trợ 15 chị em nghèo, khó khăn vay vốn không lãi mua giống gà, lợn để chăn nuôi phát triển kinh tế, xóa đói giảm nghèo. Bên cạnh đó, từ nguồn quỹ, các chị em cũng kịp thời tặng quà, động viên các hội viên đau ốm, bệnh tật, trẻ em nghèo.

Cùng chi Mai ra thăm mô hình của chị em, chúng tôi được tận mắt chứng kiến những đồng lúa xanh, thẳng tắp vừa mới được gieo cấy. Chị Đỗ Thị Tuyết,

thôn Khả Tân chia sẻ: Nhận ruộng hoang, ruộng khó để cấy lúa, trồng màu gây quỹ là việc làm mang lại nhiều lợi ích cho mình và cho cả người khác nên khi Ban chấp hành Hội LHPN xã phát động, tôi sẵn sàng hưởng ứng. Bản thân là người làm nông nghiệp nên nhìn ruộng bị bỏ hoang tôi tiếc lắm; trong khi đó nguồn quỹ hạn hẹp, vì vậy tôi vận động nhiều chị em cùng tham gia. Không chỉ ở xã Duyên Hải, mô hình đã trở thành phong trào lan tỏa sâu rộng ở nhiều xã như Điệp Nông, Dân Chủ, Thái Hưng... Ban đầu nhiều chị em còn e ngại hiệu quả của mô hình, tuy nhiên, qua một vài vụ thu hoạch, thấy được thành quả và ý nghĩa của hoạt động gây quỹ, chị em đã tích cực tham gia. Từ chỗ vài người tham gia, giờ đây vài chục tới vụ là chị em tự giác cùng nhau gieo trồng, phủ xanh ruộng hoang gây quỹ. Chị Nguyễn Thị Kim Anh, Chủ tịch Hội LHPN xã Điệp Nông cho biết: Đến

nay chúng tôi đã đứng ra đảm nhận 1,5 mẫu ruộng để trồng cây khoai tây và ngô, thu hút 13 chị em tham gia. Vụ đông năm 2022 chúng tôi thu hoạch 1,3 tấn khoai tây, bán được 7 triệu đồng, nâng tổng số quỹ từ nhận ruộng hoang lên 22 triệu đồng. Từ nguồn quỹ này, chúng tôi đã chủ động tổ chức các hoạt động thăm hỏi, tặng quà học sinh nghèo, phụ nữ khó khăn hay tổ chức văn nghệ kết nối tinh thần đoàn kết.

Thực hiện mô hình nhận ruộng cấy lúa, trồng màu gây quỹ, đến nay phụ nữ trong huyện đã nhận trên 10 mẫu ruộng với số quỹ đạt 250 triệu đồng. Các cấp hội đã giúp đỡ 50 hội viên và trẻ em có hoàn cảnh khó khăn. Chi Đỉnh Thị The, Chủ tịch Hội LHPN huyện Hưng Hà cho biết: Nhờ có nguồn quỹ này, chị em không phải bận tâm đóng các khoản phí và các khoản vận động khi tham gia sinh hoạt mà các

THANH THỦY

Phụ nữ xã Dân Chủ (Hưng Hà) thu hoạch bí từ mô hình cấy lúa, trồng màu gây quỹ.

Nhắc đến xã Lô Giang (Đông Hưng) người ta nhớ ngay đến loại quả đặc sản là hồng xiêm. Do đặc thù về thổ nhưỡng cũng như người dân có kỹ thuật trồng, chăm sóc tốt nên chỉ ở Lô Giang mới trồng được loại hồng xiêm có vị ngọt thanh mát, vị thơm riêng có.

Lô Giang là vùng trồng hồng xiêm lớn nhất tỉnh.

Ở Lô Giang hầu như nhà nào cũng trồng một vài cây, thậm chí hàng chục, hàng trăm cây hồng xiêm trên đất vườn, đất chuyển đổi từ diện tích cây lúa kém hiệu quả. Vì vậy, cây hồng xiêm từ lâu đã rất quen thuộc với người dân nơi đây. Vào mùa thu quả, đường làng, ngõ xóm, trong vườn, ngoài đồng đều phủ kín những cây hồng xiêm trĩu quả. Anh Nguyễn Văn Đang, thôn Hoàng Nông chia sẻ: Khi xuất ngũ trở về địa phương, thấy địa phương và cả gia đình có giống hồng xiêm quý nhưng nhà nào cũng chỉ trồng vài cây để lấy quả ăn, tôi đã mạnh dạn xin chuyển đổi diện tích cây lúa kém hiệu quả sang trồng hồng xiêm. Mới đầu tôi trồng 5 sào,

con thu lãi trên 100 triệu đồng. Không ai biết chính xác hồng xiêm có mặt trên đất Lô Giang từ bao giờ, chỉ biết

rằng từ nhiều đời nay với mùi thơm đặc biệt, vị ngọt thanh mát đã đưa loại quả quen thuộc này trở thành đặc sản, món quà quý đối

với người dân mảnh đất thuần nông này. Giống hồng xiêm nhớ Lô Giang vỏ mỏng, mịn, quả thon nhỏ chứ không to như các giống hồng xiêm lai, có hương vị đặc trưng riêng. Trong khi các loại hồng xiêm lai thường có quanh năm, hồng xiêm Lô Giang chỉ có quả từ tháng 11 năm trước đến tháng 5, tháng 6 năm sau. Ông Vũ Xuân Chính, thôn Hoàng Nông chia sẻ: Những cây hồng xiêm trong vườn nhà có từ thời các cụ, đến đời chúng tôi phát triển nhiều hơn. Những khu đất ruộng kém hiệu quả chúng tôi cải tạo chuyển sang trồng hồng xiêm vì cho thu nhập cao hơn cấy lúa. Hồng xiêm nhớ kén chọn về đất, phải trồng ở vùng đất thịt thì quả hồng xiêm mới thơm, ngon được. Sau 4 năm trồng là cây cho quả. Khi thu hoạch xong, cây chuẩn bị ra hoa thì tiến hành bón phân, bắt sâu.

Giống như ông Chính, ông Nguyễn Thanh Thân, thôn Hoàng Nông cũng sớm nhận ra giá trị của cây hồng xiêm trên bản địa, đã từ chối các hàng bán để tăng thu

nhập, nâng cao đời sống cho gia đình. Ông Trần cho biết: Cây hồng xiêm nhớ ô quê tôi cho thu hoạch đúng thời điểm "tháng ba, ngày tám" thị trường ít loại quả, đặc biệt từ khi hồng xiêm nhớ được công nhận sản phẩm OCOP 3 sao, người trồng tập trung chăm sóc nên chất lượng quả được nâng lên, người tiêu dùng ưa chuộng, việc tiêu thụ dễ dàng hơn. Người trồng cứ hái xuống là có khách trong và ngoài tỉnh đến tận nhà mua buôn. Trung bình 1 cây hồng xiêm thu được khoảng 2 - 3,5 tạ quả/vụ, bán được khoảng 2,5 triệu đồng/tạ. Mỗi vụ nhà tôi thu từ hồng xiêm được khoảng 30 triệu đồng. Cũng diện tích trên 2 sào đó nếu cấy lúa thu được khoảng 3,5 triệu đồng/vụ. Để trồng, trồng 1 lần được thu hoạch trong nhiều năm, tiêu thu cũng dễ dàng, vì thế diện tích trồng hồng xiêm ở Lô Giang ngày càng tăng.

Khi vào mùa thu hoạch, khoảng 1 - 2 tuần người trồng lại hái 1 lứa quả để bảo đảm chất lượng cho lứa quả sau. Hồng xiêm đúng hương vị phải là quả chín

lạ quả này chỉ người dân địa phương và một số xã lân cận biết đến, giờ đã được tiêu thụ khắp tỉnh và nhiều tỉnh, thành trong cả nước. Đặc biệt, hồng xiêm Lô Giang còn trở thành món quà quê dân dã rất giá trị với những người con xa quê. Nhờ trồng hồng xiêm, đời sống người dân Lô Giang đã được nâng cao. Hộ trồng ít cũng thu 30 - 40 triệu đồng/năm, hộ trồng nhiều thu vài trăm triệu đồng/năm. Hiện địa phương đang gấp rút hoàn thiện bản đồ quy hoạch vùng mở rộng 10ha hồng xiêm ở 2 thôn Hoàng Nông, Phú Nông để nhân rộng loại cây đặc sản này.

Đúng thời, hoàn thiện các thủ tục để ra mắt HTX hồng xiêm nhớ Lô Giang. Lúc đó sản vật này của địa phương sẽ có tem mác, được đưa lên sàn thương mại điện tử, tạo thêm nhiều cơ hội quảng bá, tiêu thụ sản phẩm, từ đó sẽ có thêm nhiều người được hưởng thụ hương vị đặc biệt của hồng xiêm Lô Giang.

THU HIỀN